

De Fide suspectus.

Sacramenti matrimonii violator.

Inquisitum a PP. super his.

Nuncios suos eidem mittit Ezelius.

Dies ei indicatur ut Romae personaliter sistat.

rum etiam, quos adhuc de lumbis natura non protulit, homicidia. Quis ergo dubitet eum in hominibus non tantum personas persequi, sed etiam naturam? Quis ambigat illum, quasi non hominem humani generis fore publicum inimicum? Hunc ex genere, cum publice damnati haeretici filius fuerit, haereticorumque cognatus, hunc etiam ex moribus, cum eum perfidum esse contraria religioni, Christianaeque Fidei opera manifestent, nos eum publicae opinionis concurrente assensu, unam de subdolis vulpeculis praesumptivus esse, quae Vineam Domini Sabaoth demoliri non cessant, testamentum aeterni Evangelii corrumpentes. Ad hunc autem nequissimae intentionis effectum eo ingenii sui calce processit, quia in quos potuit, vasa sceleratissima infectionis arripiens, per corporalis necis formidinem, quae plerumque cadit in fortes, residuos regionis suae viros redegit in parvulos, ut eis animorum confidentia, libertatis privilegio, & veritatis oraculo destitutis, facile per Magistros errorum sub praedicti Ezelini praesidio ad subvertendas fidelium mentes in Marchiae Tervisinae partibus emergentes, in publicum perverfae infectionis haereticae dogmata suggerantur. Execrans praeterea commune omnibus gentibus, & magnum in Christo, & Ecclesia Matrimonii Sacramentum, quod non humane voluntatis inventio statuit, sed divinae institutionis commendat auctoritas, quod temporaliter orientis ex homine Salvatoris nativitas honoravit, quodque cunctis fere animantibus suggerit in eis insitus ordo naturae, damnabili, & de typo abominationis haereticae procedente praesumptionis audacia separat contra Legis Evangelicae interdictum legitima conjunctionis foedere copulatos, adeo inter complices suos foeda connubia, & adulterina conjugia coniungendo, ex quibus spuria vitulina prodeunt, radices altas posteritatis prospere non datura. Nos itaque, quos licet immeritos Summus Fidelium Pastor ad arcendas a redempto Christi Sanguine grege ferale impetus, salutem Christiani populi ledentes, & vitam, necnon ad huiusmodi investigandas assiduis vigiliis, capiendisque vulpeculas Ecclesiae suae voluit praesidere, valido clamore Christiani Sanguinis, quo idem Ezelinus terram operuit, nec minus Evangelicae Fidei, quam molitur evertere, periculo excitati, per religiosas personas discernere curavimus, & videre, an idem Ezelinus illud circa Fidem Catholicam naufragium pateretur, quod de ipso detestanda nunciabant opera, & vulgata infamia praedicabat. Cum autem ipsi Religiosi super his cum diligentia inquirentes, eundemque de Fide Christi non recte sentire, & haberi debere suspectam veris indicibus comperissent: tandem ipse ad Sedem Apostolicam nuncios destinavit, quibus bonae memoriae Sabinensem Episcopum concessimus Auditorem, coram quo ad jurandum in ipsius Ezelini anima se obtulere paratos, quod idem de Deo, & Catholica Fide crederet, secundum quod Romana tenet Ecclesia, & docet esse credendum. Sed quoniam a dicto Episcopo, vel a nobis huiusmodi purgatio admissa non extitit, cum in tanto crimine non per nuncios, sed per propriam personam praestanda esset purgatio: coram nobis sibi praefiximus terminum, quo Apostolico se con-

spectui praesentaret, facturus super his quod ordo exigeret rationis, oblata sibi de securitate personae veniendo, & redeundo plenaria cautione. Unde quia nec in eodem termino, nec post ipsam, venire, vel mittere procuravit, ipsum, qui plurimum erat alias excommunicationum laqueis irretitus, & quod de Fide Catholica male sentiret, certa ratione suspectus, anathematis vinculo duximus innodandum; alium ei terminum assignantes, quo in nostra compareat praesentia, super praemissis mandatis Ecclesiae pariturus; denunciando publice, quod nisi usque ad terminum ipsum id faceret, ex tunc procederemus gravius contra eum iuxta legitimas, & canonicas Sanctiones. Cum autem venire, seu mittere, licet ultra terminum diutius expectatus, obstinatione damnabili desperasset, & non solum per annum, sed per biennium viliensis Ecclesiae clavibus praedictum sustinisset contentibiliter anathema: nos quia non debemus ulterius canonicum contra eum differre iudicium, quem tam longum dissiugium, & tam dura pertinacia reum tanti criminis ostendebant, praesertim quia huiusmodi iudicii tarditas periculosam forte aliquibus praebat audaciam, & quos a malis festinatae unius poena compekeret, protelata forsitan ad illam laxaret, eundem Ezelinum tanquam haeticum reputantes, decrevimus ipsum, habito fratrum nostrorum consilio, promulgatis adversus haeticos Sanctionibus subjacere. Nisi usque ad Kalendas Augusti tunc proxime secuturas coram nobis comparere curaret, nostris, & Ecclesiae pariturus praesente beneplicitis, & mandatis. Quem siquidem terminum tunc sibi ex multa benignitate Apostolicae Sedis praefiximus, cum eum salvari vellemus potius quam perire. Ipse vero contra Deum, & contra homines collo rebellionis extento, & ad omnem Fidei Christianae inobedientiam spiritu obfirmato, tanquam prolapsus in desperationis abyssum, & humani pudoris, divini iudicii, ac salutaris consilii pertinax aspernator, imminetia sibi discrimina quaecumque contempserit: & perire potius eligens, quam parere, nec in termino sibi ex multa Ecclesiae miserationis lenitate concessio, nec postmodum diutius expectatus venire curavit. Nos autem illius periculo condolentes, adhuc volumus ejus duritiam solita Sedis Apostolicae benignitate mulcere, si forte ad suscipiendum salutis remedium aliqua in eo centilla sanioris consilii remansisset: Ipsaque non semel, vel secundo, sed pluribus imo multoties ad... iudicium edictis legitimis evocatum, duximus prolixis ad convincendum inexcusabilem ejus malitiam temporum spatii expectandum. Porro idem, sicut aspidis furdissima filius, ad omnem monitoris vocem obturans auditum, jam per sex annos, & amplius vocatione, longanimitate, & expectationis nostrae patientia est abusus. Nos igitur ex his attendentes, quod diuturnioris erga eundem Ezelinum tolerantiae pietas in communem multorum posset redundare perniciem, & ulterior expectatio nihil operaretur in eo, nisi contumaciam, & contemptum: ne tantum malum in medio Christiani populi diutius toleratum latius pervagetur, de praedictorum fratrum nostrorum consilio, praesente fidelium populo, qui in die Coenae Domini

Non comparere censuris irretitur.

Iterum citatus.

Latis contra haeticos sanctionibus subjicitur.

Sedis Apostolicae in eum lenitas.

Cadit in casum.

Excommunicatur in die Coenae Domini, tanquam haeticus.

cx

Dat. die 9. Aprilis 1254. Pont. An. XI.

Excommunicatur haeticus.

Damnati per Ecclesiam seculari iudicio relinquantur.

Penitentes perpetuo carceri mancipandi.

Defensorum, Favorumque poena.

ex diversis mundi partibus ad Apostolorum limina confluit, praedictum Ezelinum sicut manifestum haeticum sententialiter iudicamus, ipsum excommunicatum, & anathematizatum cum damnatis haeticis deputando, adscripta illis damnationis stipendia receptorum, nisi forsitan eum, usque ad Festum Ascensionis Dominicae proxima venturum, ad praesentiam nostram personaliter venire audiamus: quod de abundantissima Apostolicae Sedis clementia duximus adiungendum.

Datum Laterani quinto Idus Aprilis Pontificatus nostri Anno undecimo.

XL.

Leges in haeticos eorumque complices latae.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Universis Christianis fidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

§.1. Noverit universitas vestra, quod nos ad instar fel. recor. Gregorio Papae Praedecessoris nostri excommunicamus, & anathematizamus universos haeticos, Catharos, Patrenos, Pauperes de Lugduno, Passaginos, Josephinos, Arnaldistas, Speronistas, & alios quibuscumque nominibus censentur, facies quidem habentes diversas, sed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conveniunt in id ipsum. Damnati vero per Ecclesiam seculari iudicio relinquantur animadversione debita puniendi, clericis prius a suis ordinibus degradatis.

§.2. Si qui autem de praedictis postquam fuerint deprehensi, redire voluerint ad agendum condignam poenitentiam, in perpetuo carcere detendantur.

§.3. Credentes autem eorum erroribus, similitur haeticos iudicamus.

§.4. Item receptores, defensores, & fautores haeticorum excommunicationis sententiae decernimus subjacere. Firmiter statuentes, ut si postquam quilibet talium fuerit excommunicatione notatus, a sua super hoc non curaverit praesumptione cessare, ipso jure sit factus infamis, nec ad publica officia, seu consilia, nec ad testimonium admittatur. Sit etiam intestabilis, ut nec testamenti habeat factionem, nec ad haereditatis successorem accedat. Nullus praeterea ipsi super quocumque negotio, sed ipse aliis respondere cogatur. Quod si forte iudex extiterit, ejus sententia nullam obtineat firmitatem, nec cause aliquae ad ejus audientiam perferantur. Si fuerit advocatus, ejus patrocinium nullatenus admittatur. Si tabellio, instrumenta confecta per ipsum nullius penitus sint momenti, sed cum auctore damnato damnentur: & in similibus idem praecipimus observari. Si vero clericus fuerit, ab omni officio, & beneficio deponatur. Si qui autem tales, postquam ab Ecclesia fuerint denotati, evitare contempserint, excommunicationis sententia percellantur; alias animadversione debita puniendi.

Bull. Rom. Tom. III.

§.5. Qui autem inventi fuerint sola suspitione notabiles, nisi iuxta considerationem suspitionis, qualitateque personae, propria innocentiam congrua purgatione monstraverint, anathematis gladio feriuntur, & usque ad satisfactionem condignam ab omnibus evitentur: ita quod si per annum in excommunicatione perstiterint, ex tunc velut haetici condemnentur. Item proclamationes, aut appellationes huiusmodi personarum minime audiantur. Item Iudices, Advocati, & Notarii nulli eorum officium suum impendant; alioquin eodem officio perpetuo sint privati. Item Clerici non exhibeant huiusmodi pestilentibus Ecclesiastica Sacramenta, nec elemosinas, aut oblationes eorum recipiant. Similiter hospitalarii, aut templarii, ac quilibet regulares: alioquin suo priventur officio, ad quod numquam restituantur absque indulto Sedis Apostolicae speciali. Item quicumque tales praesumpserint Ecclesiastica tradere sepulturae, usque ad satisfactionem idoneam, excommunicationis sententiae se noverint subjacere, nec absolutionis beneficium mereantur, nisi propriis manibus publica estumulent, & proficiant huiusmodi corpora damnatorum, & locus ille perpetua careat sepultura.

§.6. Item firmiter inhibemus, ne cuiquam Laicae personae liceat publice, vel privatim de Fide Catholica disputare. Qui vero contra fecerint, excommunicationis laqueo innodentur.

§.7. Item si quis haeticos sciverit, vel aliquos occulta conventicula celebrantes, seu a communi conversatione fidelium, vita, & moribus distantes, eos studeat indicare confessori suo, vel alii per quem credat ad Praelati sui, & Inquisitorum haeticae pravitatis notitiam pervenire; alioquin excommunicationis sententia percellatur.

§.8. Haetici autem, & receptores, defensores, & fautores eorum, ipsorumque filii usque ad secundam generationem, ad nullum Ecclesiasticum beneficium, seu officium admittantur. Quod si secus actum fuerit, decernimus irritum, & inane. Nos enim praedictos, & quoscumque viros Ecclesiasticos, qui ad preces huiusmodi pestilentium personarum dignitates, personatus, & quaecumque alia Ecclesiastica beneficia sunt adepti, ex nunc privamus taliter acquisitis: volentes ut tales, & habitis perpetuo careant, & ad alia, vel similia nequaquam in posterum admittantur. Illorum autem filiorum emancipationem, nullius esse momenti volumus, quorum parentes post emancipationem huiusmodi ad invicem superfectionis haeticae, a via decimasse confiterit veritatis.

Datum Anagninae decimo septimo Kalendas Julii Pontificatus nostri anno undecimo.

De suspectis super haesi.

Laeis de fide disputare non licet.

Ad haeticos indicendos unusquisque tenetur.

Haetici, ad beneficia Ecclesiastica inabiles.

Dat. die 17. Junii 1254. Pont. An. XI.

X x

Pris

Privilegia conceduntur Inquisitoribus.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis, Fratibus Ordinis Prædicatorum Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, præsentibus, & futuris in Lombardia, & Marchia Januensi, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

M Alitia hujus temporis in diversis Mundi partibus, & maxime in Provincia Lombardiæ, perverforum morum peperit corruptelam, ex quibus lethifera pestis hæreticæ pravitatis abundantius solito noscitur pullulasse. Ad extirpationem igitur ejusdem pestis, juxta officii nostri debitum ex animo intendentes; volumus adversus hujusmodi iniquitatis operarios, qui massam catholicæ puritatis fermento propriæ contagionis inficiunt, fideles ut confurgant, stentque nobiscum pro Evangelicis, quas professi sunt, legibus defendendis, salubribus adhortationibus incitari.

Ut cruce consignent eos, qui votum nuncupaverint pro extirpandis hæreticis.

§.1. Quo circa discretioni vestræ per Apostolica scripta districte præcipiendo mandamus, in remissionem vobis peccaminum injungentes, quatenus in locis, ubi contra hæreticos vobis inquisitionis officium est commissum, curetis singuli opportuna instantia, contra eosdem hæreticos, eorumque fautores, proponere populis publice verbum Crucis, & eos qui tacti zelo fidei ad extirpandam pravitatem eandem votum assumpserint, cruce charactere consignare.

Indulgentiis concessis.

§.2. Ut autem vobis de prædicatione hujusmodi, & fidelibus, qui ejusdem Crucis ob hoc votum assumpserint, copiose mercedis præmium asseratur: vobis, & eisdem fidelibus, illam indulgentiam, illudque privilegium elargimur, quæ transeuntibus in Terræ Sanctæ subsidium, in generali Concilio conceduntur. Cum autem hujusmodi Crucis verbum per vos proponi contigerit, relaxandi omnibus vere poenitentibus, & confessis, qui ad audiendum verbum ipsum devote assuerint, quadraginta, vel viginti dies de injunctis poenitentis, libera sit vobis, & singulis vestrum de nostra concessione facultas.

Sepe opponentes, vel non faventes Inquisitionis officio pauas dent.

§.3. Quod si forte, quod non credimus, aliqua Civitas, Communitas, vel persona, cujuscumque conditionis, vel gradus, huic tam salubri negotio se opponere, seu illud præsumpserit aliquatenus impedire, ut per vos, vel per alios auctoritate nostra ad hoc deputatos, vel in posterum deputandos, libere procedi non valeat in eodem; imo si quicumque requisiti illud fovere neglexerint, & juxta officium, & posse suum studiose juvare; contra eos tamquam defensores, & fautores hæreticorum, sublato appellationis obstaculo, vos vel vestrum singuli auctoritate nostra intrepide procedatis. Contra quos, prout audacia ipsorum exegerit, Reges, & Principes Christianos, necnon Crucesignatos pro Terræ Sanctæ succursu, curabimus invocare: cum non minus expediat, imo magis, fidem in locis prope positis, quam procul distantibus defendere.

§.4. Porro ut non solum inquisitionis vobis

super hæretica pravitate commissa, sed & hujusmodi prædicationis Crucis officium in manibus vestris, congruis favoribus adjuvetur, absolvendi juxta formam Ecclesiæ, omnes qui contra pravitatem hæreticam assumpserint signum Crucis, ab interdicti, suspensionis, & excommunicationum sententiis canonicis, & præsertim ab illis, quas pro incendiis, vel effractionibus Ecclesiarum, seu injectione manuum violenta in personas Ecclesiasticas incurrerunt, & aliis quoque sententiis a nobis, vel auctoritate nostra generaliter promulgatis; nisi adeo gravis, & enormis excessus fuerit personarum, quod ab his oporteat absolutionis beneficium per Sedem Apostolicam obtineri. Necnon, & ab illis sententiis, quas adherendo, & favendo contra Ecclesiam quondam Friderico, se tunc pro Imperatore gerenti, seu Conrado nato ejus, vel ipsorum fautoribus incurrerunt. Ezolino de Romanis, Uberto Marchione Pelavicino, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Capitaneis, Potestatibus, Rectoribusque Civitatum, atque locorum, similibusque personis, qui in Ecclesiis, & personas Ecclesiasticas sæva exercuisse noscuntur, aut eorum bona nequiter occupasse, dumtaxat exceptis. Dummodo assumpto Crucis signaculo, votum hujusmodi, qui absoluti fuerint, efficaciter prosequantur; & ipsi caveant, quod de cætero contra Ecclesiam nunquam erunt. Et tam ab ipsis, quam ab aliis præmissis, plena de damnis, & injuriis, propter quæ excommunicati noscuntur, satisfactio, vel satisfaciendi sufficiens securitas impendatur.

Crucesignatos absolvere possunt Inquisitores.

Nominatum, aliquot excipit.

Dispensandi facultas.

Communitandi vota Crucesignatorum.

Eisque concedendi ut in terdicti tempore interdicti Divinis.

Dat. die 19 Junii 1254 Pont. An. XI.

Con-

Ex Rev. Anglit. Scriptur. Veter. Tom. I. pag. 331. Con sulc. Vullius Concil. Angl. Tom. I. pag. 703.

Exordium.

Violatores Ecclesiarum, & Regni ab Episcopis excommunicati.

Quod confirmatur a Pontifice.

Littere Episcoporum hæc de re.

Confirmatur Sententia Excommunicationis lata ab Archiepiscopo Cantuarien. & totius Angliæ Episcopis contra perturbantes jura Ecclesiarum.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratibus universis, Archiepiscopis, & Episcopis Regni Angliæ, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cum a nobis petitur quod justum est, & honestum tam vigor aequitatis, quam ordo existit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum.

Cum itaque, sicut ex parte vestra fuit propositum coram nobis, vos cupientes, prout ad vestrum spectat officium libertatem Ecclesiasticam in Regno Angliæ illibatam ab omnibus conservari, cum voluntate, ac beneplacito charissimi in Christo filii Henrici Illustris Regis Angliæ in omnes illos, qui malitiose, ac scienter Ecclesias ipsius Regni suo jure privaverint, vel spoliaverint, & libertates Ecclesiasticas, & antiquas Regni consuetudines, & præcipue illius libertates, & liberas consuetudines, quæ continentur in chartis communium libertatum, & de Foresta concessis a dicto Rege vobis, & aliis ejusdem Regni Prælatibus, violaverint, infregerint, diminuerint, seu immutaverint, & qui contra illas statuta ediderint, vel edita observaverint, consuetudines introduxerint, vel servaverint introductas, necnon in scriptores, executores, & consiliarios statutorum ipsorum excommunicationis sententias duxerint proferendas, prout in litteris super hoc consecutis plenius continetur; Nos vestris supplicationibus inclinati, quod a vobis provide factum est in hac parte ratum habentes, & gratum, id de fratrum nostrorum consilio auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communiimus, tenorem litterarum ipsarum præsentibus inferi facientes, qui talis est; auctoritate Dei Omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Gloriosæque Virginis, & Dei Genitricis Mariæ, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, omniumque Sanctorum Apostolorum, Beati Thomæ Archiepiscopi, & Martyris, omniumque Sanctorum Martyrum, Beati Edvardi Regis Angliæ, omniumque Confessorum, atque Virginum, & omnium Sanctorum Dei, & Nos B. divina miseratione Cantuariensis Archiepiscopus, totius Angliæ Primas, F. Londoniensis, W. Wigorniensis, W. Norwicensis, P. Herefordensis, W. Saresburiensis, W. Dunelmensis, R. Exoniensis, S. Carlolensis, W. Bathoniensis, L. Rosenis, Th. Menevensis Episcopi, de assensu, & voluntate Venerabilis Patris W. Dei gratia Eboracensis Archiepiscopi, anathematizamus, & a liminibus Sanctæ Matris Ecclesiæ sequestramus, omnes illos, qui amodo scienter, ac malitiose Ecclesias privaverint, vel spoliaverint suo jure. Item omnes illos, qui Ecclesiasticas libertates, vel antiquas Regni consuetudines approbatas, & præcipue libertates, & consuetudines, quæ in chartis com-

muniis libertatum, & de Foresta continentur a Domino Rege concessis Archiepiscopis, Episcopis, & cæteris Prælatibus, Angliæ Comitibus, Baronibus, Militibus, & libere tenentibus, quacumque arte, vel ingenio violaverint, infregerint, diminuerint, seu immutaverint, clam, vel palam, facto verbo, vel consilio, contra illas, vel illarum aliquam in quocumque articulo temere veniendo. Item omnes illos, qui contra illas, vel earum aliqua statuta ediderint, vel edita servaverint, consuetudines introduxerint, vel introductas servaverint, Scriptores etiam Statutorum ipsorum, necnon Consiliarios, & Executores, & qui secundum ea præsumpserint judicare. Qui omnes, & singuli superius memorati hanc nostram sententiam incursum se noverint ipso facto, qui scienter aliquid commiserint de prædictis. Qui vero ignoraverint, nisi communiti, infra quindenam a tempore correctionis se correxerint, & arbitrio ordinariorum, plene satisfecerint de commissis, ex tunc sint hac sententia involuti. Eadem etiam sententia innotamus omnes illos, qui pacem Regis, & Regni præsumpserint perturbare: in cujus rei memoriam sempiternam nos signa nostra præsentibus duximus apponenda. Data in majori Aula Regia apud Westmonasterium Anno Domini MCCLIII. tertio Idus Maji sub præsentia, & assensu Henrici Dei gratia Regis Angliæ Illustris, & Dominorum R. Comitum egregii Cornubiæ, Fratris sui R. Comitum Norfolkiciæ, & Marchalli Angliæ, H. Comitum Herefordiciæ, H. Comitum Oxoniæ, I. Comitum Wareviciæ, & aliorum Optimatum Angliæ, ad hoc quasi ad concilium specialiter vocatorum.

Clausula.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Anagninæ Kalendis Octobris, Pontificatus nostri anno duodecimo.

Dat. die 1. Octob. 1254. Pontific. An. no XII.